

Opis i analiza przypadku

Data dodania: 2010-05-27 20:48:23

Autor: Magdalena Statek

OPIS I ANALIZA REALIZACJI WYMAGANIA

„Studium przypadku ucznia z upośledzeniem w stopniu lekkim”

1. Identyfikacja problemu

Jakub[1] uczęszcza do klasy, w której prowadzę zajęcia z języka niemieckiego. Chłopiec posiada orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o upośledzeniu umysłowym w stopniu lekkim. Patrząc na chłopca nie zauważa się z pozoru deficytów rozwojowych w wyglądzie czy zachowaniu dziecka. Dopiero dłuższa obserwacja nawiązanie bezpośredniego kontaktu z chłopcem ujawnia jego niepełnosprawność. Obniżone możliwości intelektualne, mała motywacja, brak aktywności poznawczej sprawiają, że ma on duże trudności w przyswajaniu treści programowych. Jakub ma problemy zarówno z wypowiedziami ustnymi jak i z pracami pisemnymi. Sytuacje związane z odpowiedziami, zabraniem głosu na forum klasy wywołują w przypadku Jakuba duży stres. Chłopiec często sprawia wrażenie osoby nieobecnej w klasie. Jest dzieckiem apatycznym, wolno myśli, wolno reaguje. Nigdy sam nie prosi o pomoc, mimo iż wyraźnie jej potrzebuje. Zespół klasowy przejawia wobec Jakuba pozytywny stosunek.

2. Geneza i dynamika zjawiska

Problem niepełnosprawności ucznia został zauważony w oddziale przedszkolnym. Na podstawie wyników przeprowadzonych badań specjalistycznych Jakub został odroczonego z obowiązku szkolnego, przez co uczęszcza od tego czasu do jednej klasy ze swoim młodszym bratem. Prowadzona w tym czasie stymulacja pozwoliła na usprawnienie funkcji słuchowych, nastąpił postęp uzdolnień manipulacyjnych i pełniejsze opanowanie treści programowych z oddziału przedszkolnego. Mimo tego chłopiec napotykał duże problemy w nauce czytania i pisania. Po ponownych badaniach orzeczono, że globalny wskaźnik intelektualny dziecka jest na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim. W przypadku Jakuba szczególnie słabe są procesy myślenia logicznego i zapamiętywania. Jego problemy w wypowiedzianiu uwarunkowane są m.in. ubogim zasobem wiadomości. Przejawia on bardzo wolne tempo pracy i wymaga ciągłej zachęty i kontroli. Chłopiec został przez poradnię zakwalifikowany do kształcenia specjalnego.

Jakub wychowuje się w rodzinie pełnej. Jego rodzeństwo zostało również przebadane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, po czym stwierdzono u nich zaburzenia i odchylenia rozwojowe wymagające dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia. Z własnych obserwacji i rozmów z rodzicami ucznia wynika, że jego matka także jest upośledzona w stopniu lekkim.

Przez co nie podejmuje a może nie potrafi podjąć działań, aby odpowiednio pokierować rozwojem własnego dziecka.

3. Znaczenie problemu.

Możliwości nabywania wiedzy i umiejętności u dzieci o obniżonej sprawności intelektualnej są niższe. Dużo wysiłku wkładają w powiązanie nowo nabytych wiadomości z już posiadanymi, jeszcze większą trudność sprawia im zastosowanie swojej wiedzy w życiu codziennym. Brak im przemyślanego planu, samodzielności i inicjatywy w działaniu, zatem nie są one zdolne do efektywnego organizowania sobie pracy. Z chwilą występowania trudności załamują się, zniechęcają i mogą pozostawić wykonywane zadanie nieskończone, dlatego wymagają nieustannego nadzoru. W związku z tym ważne jest ciągłe motywowanie ich do pracy w postaci pochwały, zachęty, nagrody a czasem nakazu.

Klasa Jakuba liczy 14 osób, przez co możliwe było zindywidualizowanie procesu dydaktyczno-wychowawczego do potrzeb dziecka niepełnosprawnego umysłowo.

4. Prognoza.

Negatywna:

Trudności dziecka w nauce, brak poczucia sukcesu, który powoduje niską samoocenę i obniżenie aktywności mogą spowodować regres w procesach rozwojowych: spowolnienie rozwoju umysłowego, narastanie destrukcyjnych braków, zaburzenia w rozwoju emocjonalnym i społecznym.

Pozytywna:

Odpowiednio podjęte oddziaływania dydaktyczne i wychowawcze spowodują poprawę funkcjonowania społecznego i emocjonalnego dziecka, pomogą w nabyciu nowych wiadomości i umiejętności. Uczeń osiągnie stopień rozwoju poznawczo-emocjonalnego umożliwiający jej poprawne funkcjonowanie w środowisku szkolnym oraz poza nim.

5. Propozycje rozwiązania

Cel główny:

Stworzenie warunków zapewniających optymalny rozwój dziecka, osiągnięcie sukcesu edukacyjnego, uczestniczenie w życiu społecznym oraz umożliwiających naukę w dotychczasowej formie kształcenia.

Cele szczegółowe:

- wyrównania braków w wiadomościach i umiejętnościach,
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, akceptacji, życzliwości,
- wytworzenie pozytywnych relacji z rówieśnikami,
- wzmacnianie poczucia wartości, wiary we własne możliwości,

- przezwyciężenie nieśmiałości, kształtowanie odwagi i otwartości na innych,
- rozwijanie zainteresowań,
- kształtowanie realnej samooceny,
- kształtowanie właściwego reagowania na trudności,
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych.

Zadania:

- motywowanie do pracy, podejmowania zadań poprzez zauważanie jej postępów, nagradzanie za każdy sukces,
- stosowanie pozytywnych wzmocnień, tj. zachęty, pochwały,
- docenianie nawet najmniejszych postępów, każdej inicjatywy,
- stopniowanie trudności zadań dydaktycznych,
- organizowanie sytuacji zapewniających sukces,
- wiązanie treści nauczania z życiem codziennym,
- organizowanie sytuacji edukacyjnych pozwalających na rozwijanie umiejętności komunikacyjnych dziecka,
- zorganizowanie zajęć wyrównawczych i pomocy koleżeńskiej,
- nawiązanie dobrego kontaktu z chłopcem, wzmacnianie zaufania Jakuba do siebie, stworzenie miłej atmosfery na lekcjach,
- powierzanie chłopcu indywidualnych zadań na miarę jego możliwości,
- systematyczna współpraca z rodzicami chłopca,
- współpraca z innymi nauczycielami i pedagogiem szkolnym.

6. Wdrażanie oddziaływań

Wszystkie zaplanowane przeze mnie działania wdrożyłam przy ścisłej współpracy z wychowawcą chłopca, innymi nauczycielami i pedagogiem szkolnym, stosując się do zaleceń Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej. Aby osiągnąć cel stosowane były zasady: stopniowania trudności, systematyczności, wiązania teorii z praktyką, pogłębłości.

Ukończyłam kurs kwalifikacyjny zakresu „Oligofrenopedagogiki”, dzięki któremu nabyłam nowe wiadomości i umiejętności pracy z dziećmi z upośledzeniem umysłowym. W ramach tego kursu odbyłam również praktyki obserwacyjne w szkole specjalnej, gdzie mogłam obserwować zajęcia lekcyjne z dziećmi upośledzonymi w różnym stopniu. Dzięki temu poszerzyłam moją wiedzę zarówno w części teoretycznej i praktycznej. Nabyte umiejętności stosuję na własnych zajęciach lekcyjnych w pracy z uczniami takimi jak Jakub.

Wymagania edukacyjne, metody pracy dostosowane były do możliwości i potrzeb dziecka, tak aby mógł pracować na swoim indywidualnym, najwyższym poziomie. W pracy z uczniem istotne było ciągłe utrwalanie wiadomości i umiejętności.

Podejmowałam zadania integrujące Jakuba z klasą poprzez pracę w grupach lub parach. Zlecałam mu proste zadania np. zapisanie lekcji, daty i tematu na tablicy.

Zachęcałam innych uczniów do niesienia pomocy Jakubowi. Uczniowie z klasy bardzo chętnie pomagali Jakubowi, jest on w pełni akceptowanym kolegą w klasie. Na zajęciach

Jakub miał obok siebie „dobrego ducha” w postaci ucznia, który dobrze radzi sobie z przedmiotem i jest w stanie mu pomóc. Również często po lekcjach Jakub odrabiał zadania lub ćwiczył pod okiem kolegów z klasy.

Chłopiec brał udział w zajęciach wyrównawczych. Prowadzone były również przez innych nauczycieli zajęcia wyrównawcze oraz przez oligofrenopedagoga zajęcia korekcyjno-kompensacyjne z uczniem. Efekty wspólnej pracy, choć bardzo powoli, ale zaczynały być widoczne.

W toku pracy z uczniem starałam się być konsekwentna, rozliczałam go z wykonywanych zadań, na poziomie jego możliwości. Każdy przejaw aktywności ucznia był dostrzegany, wzmacniany poprzez zachętę, nawet najmniejsze osiągnięcie podkreślane, nagradzane pochwałą.

7. Efekty oddziaływań

Wdrożenie przez nauczycieli zaplanowanych oddziaływań, właściwa współpraca z rodzicami chłopca, wsparcie ze strony pedagoga, podniesienie własnych kwalifikacji w tym temacie oraz koleżeńska postawa zespołu klasowego, przyczyniły się do uzyskania pozytywnych efektów pracy z uczniem.

W wyniku stosowania pozytywnych wzmocnień Jakub zaczął odnosić sukcesy i odzyskiwać wiarę we własne siły, możliwości. Często uśmiecha się, chętniej pracuje, włącza się w czasie lekcji. Jest bardziej otwarty w kontaktach z rówieśnikami i nauczycielami, śmieiej wypowiada się na forum klasy. Życzliwość, przyjazne słowa ze strony klasy mobilizują Jakuba do wysiłku. Poprzez pomoc chłopcu u uczniów zostały ukształtowane właściwe postawy wobec osób niepełnosprawnych umysłowo, ich problemów: akceptacji, tolerancji, odpowiedzialności.

Obecnie uczeń ukończył gimnazjum i wybiera się do szkoły zawodowej.

[1] Imię ucznia zostało zmienione.

Opracowała: Magdalena Statek

Literka.pl Literka.pl